

Til samtlige kommuner

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk
www.sm.dk

Vedrørende administration af ventelister til plejeboliger og overholdelse af plejeboliggarantien

17. december 2010

I forbindelse med dette års finanslovsaftale har regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne vurderet kommunernes overholdelse af plejeboliggarantien, som trådte i kraft 1. januar 2009. Plejeboliggarantien indebærer, at ældre, der visiteres til en plejebolig, skal have tilbud om en sådan efter senest 2 måneder, med mindre den ældre ønsker en bestemt plejebolig eller et bestemt plejehjem.

Sbu/J.nr. 2010-3181

Grundlaget for vurderingen er Danmarks Statistiks opgørelse af "*frit boligvalg og gennemsnitlig ventetid for personer på 67 år og derover efter område*", der blev offentliggjort den 10. juni 2010. Det var Danmarks Statistiks første undersøgelse af kommunernes opfyldelse af plejeboliggarantien.

Undersøgelsen viste, at langt de fleste kommuner havde en gennemsnitlig ventetid under 50 dage. 16 kommuner havde imidlertid en gennemsnitlig ventetid på mere end 60 dage, hvilket klart indikerede, at kommunerne ikke havde overholdt plejeboliggarantien. Andre 6 kommuner havde en gennemsnitlig ventetid på mellem 51-60 dage, hvilket kunne så tvivl om, hvorvidt de pågældende kommuner havde overholdt plejeboliggarantien.

På baggrund af tallene fra de 22 kommuner blev der indhentet en nærmere detaljeret opgørelse over ventetiden i de pågældende kommuner.

Af redegørelserne fremgik det, at tallene fra 21 af de 22 kommuner var behæftet med fejl. Danmarks Statistik måtte efterfølgende revidere tallene på baggrund af nye indberetninger fra de 21 kommuner. Samlet faldt den gennemsnitlige ventetid med 64 pct., og antallet af berørte borgere i undersøgelsen faldt fra 1652 til 650 i alt 58 pct. efter den reviderede opgørelse.

Der skal gøres opmærksom på, at de 21 kommuner - ligesom landets øvrige kommuner - eksplicit havde bekræftet deres første indberetninger for 2009 over for Danmarks Statistik.

Det fremgik endvidere, at de pågældende kommuners administration af ventelisterne til plejeboliger ikke i alle tilfælde var korrekt og hensigtsmæssig.

På baggrund af disse forhold finder ministeriet grundlag for vejledende at oplyse om, hvad kommunerne skal være opmærksomme på ved administration af ventelister til plejeboliger.

Gældende regler

Reglerne om plejeboliggarantien er beskrevet i § 54a i lov om almene boliger og § 192a i lov om social service. Der er fastsat nærmere regler om plejeboliggarantiens administration af ventelister i §§ 15-18 i bekendtgørelse nr. 1303 af 15. december 2009 om udlejning af almene boliger mv. og i §§ 4-7 i bekendtgørelse nr. 1385 af 12. december 2006 om plejehjem og beskyttede boliger. Endvidere henvises til vejledning om plejeboliggaranti beskrevet i Vejledning om ændring af vejledning om botilbud m.v. til voksne. nr. 71 af 10. december 2007.

Ventelister

Det fremgår af reglerne, at borgere, som kommunen har visiteret til en plejebolig, skal optages på en generel venteliste, og at kommunen senest to måneder herefter skal tilbyde den pågældende borger et tilbud om en plejebolig eller plejehjemsplads. Endvidere fremgår, at borgere, der søger en specifik plejebolig, jf. fritvalgsordningen, skal opnoteres på en specifik venteliste til denne bolig.

Kommunen vil derfor normalt skulle oprette henholdsvis en generel og en specifik venteliste med henblik på administration af plejeboliggarantien og borgernes frie valg af plejeboliger.

Tilbud på plejeboliger

Som anført ovenfor, skal kommunen efter plejeboliggarantien tilbyde borgere, der er opnoteret på den generelle venteliste, en plejebolig senest to måneder efter opnoteringen på ventelisten. Kommunen kan indfri garantien ved at tilbyde en almen plejebolig eller en plejehjemsplads. Kommunen kan tillægge en periode på 2 uger til de to måneder med henblik på, at plejeboligen gøres indflytningsklar til borgeren.

Afslag på plejeboligtildbud – ny 2- måneders periode

Hvis borgeren afslår kommunens tilbud på en plejebolig, slettes borgeren ikke fra listen, men i stedet påbegyndes en ny 2-måneders periode på ventelisten. Rent praktisk bør kommunen derfor registrere borgeren med en ny visitationsdato på den generelle venteliste på det tidspunkt, hvor kommunen modtager borgerens afslag på en plejebolig. Hvis kommunen har behov for

registrering af den oprindelige visitationsdato bør dette særskilt registreres på en anden liste, så fejl i beregningen af den gennemsnitlige ventetid til Danmarks Statistik undgås.

Plejeboliggarantien i forhold til ansøgere, der ønsker at bo sammen med ægtefælle, samlever eller registreret partner

Såfremt kommunen har visiteret en borger, der ønsker at bo sammen med sin ægtefælle, samlever eller registreret partner, til en plejebolig, skal kommunen inden for to måneder tilbyde en plejebolig, der er velegnet til to personer i lighed med, hvad der gælder i forhold til fritvalgsordningen, jf. § 58a, stk. 3 i lov om almene boliger og § 108, stk. 3 i lov om social service.

Kommunens forsyningsforpligtelse er således den samme, hvad enten den visiterede borger ønsker at bo alene eller ønsker at bo sammen med ægtefælle, samlever eller registreret partner. Kommunen kan således ikke begrunde manglende opfyldelse af plejeboliggarantien med kapacitetsproblemer i forhold til at kunne tilbyde sådanne boliger.

Anvisningskriterier

Kommunen skal som udgangspunkt anviser en ledig plejebolig til den borger, der har størst behov for en plejebolig. Dette skal imidlertid ske under hensyntagen til opfyldelse af plejeboliggarantien. Kommunen kan således som udgangspunkt administrere efter behovskriteriet, men kun så længe den også kan opfylde plejeboliggarantien. Opfyldelsen af plejeboliggarantien har derfor forrang. Det skal bemærkes, at kommunen har en generel forsyningsforpligtelse til at tilbyde en plejebolig til de borgere, der har behov for en sådan bolig, hvorfor kommunen skal sikre den nødvendige kapacitet med henblik på at løfte denne opgave.

Ansøgere uden for kommunen

Efter reglerne om frit valg kan borgere, der er visiteret til en plejebolig, frit vælge en plejebolig også uden for den kommune, hvor borgerne er bosiddende. Hvis borgeren vælger at søge en uspecifik plejebolig i en anden kommune, og tilflytningskommunen visiterer den pågældende borger til en plejebolig i kommunen, vil plejeboliggarantien gælde.

Kommunernes forsyningsansvar

Det er kommunalbestyrelsernes ansvar at sikre, at kommunen råder over den nødvendige kapacitet af plejeboliger til opfyldelse af plejeboliggarantien. I de tilfælde, hvor kommunen ikke aktuelt råder over den nødvendige kapacitet af plejeboliger, må kommunen købe pladser i andre kommuner til løsning af det akutte problem. I følge vejledning om plejeboliggarantien kan kommunen opfylde plejeboliggarantien ved at tilbyde en plejebolig i en anden kommune, hvor kommunalbestyrelsen har indgået en aftale om anvisningsret. Det er op til kommunalbestyrelsen at træffe beslutning om indgåelse af en sådan aftale. På længere sigt må kommunen vurdere, om der er behov for ekstra plejeboliger i kommunen.

Med venlig hilsen

Mikael Lynnerup Kristensen
Kontorchef